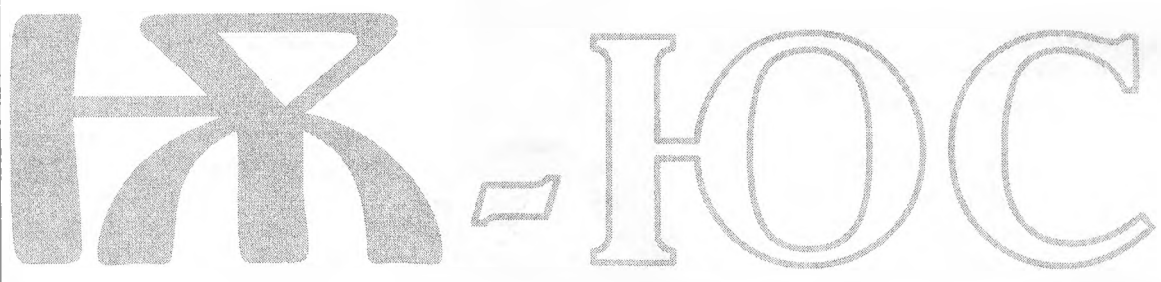

З одного зі співредакторів на зустріч редакції

Юний Сквородіанець. Число 1.

Співзасновники: Спудейське братство НАУКМА, Студентська колегія НАУКМА, AEGEE-Київ

Літературний додаток до журналу "Центр Європи"

Випускаючи перший "ЮС" ("Юний Сквородіанець"), ми не тішимо себе надіями, пророкуючи йому довге і яскраве майбутнє. Можливо, число, котре ви, шановні, тримаєте ото в руцях своїх, будучи першим, буде й останнім (в надто абсурдистський час живемо). Проте нечисленна

редакція зобов'язується "фундаментально" боротися за існування свого "проєкту".

Маємо дві мети - якомога більше різноманітних текстів, якомога ширше коло читачів - і розуміємо всю їх претензійність. Але, як казав старий Наполеон: "Головне - ввязатися в битву, а

там - побачимо!" - пів-Європи завоював чоловік, між іншим.

Текстів, фактично, не правимо - нехай автори самовиражаються. У відборі цих самих текстів - готові дослухатися до мудрих порад. Все решта - як Бог дасть. Нумо!

Від імені співредакторів

Як важко істину знайти.
Знайшовши, важко в неї вірити.
Як мало тих, що ходять по воді
У вірі.

(Сашко Робак, Тернопіль - Бердичів).

ФЕМІНІЗМ-

дискурс триває

Все частіше і в нашому, пострадянському, суспільстві можна почути про фемінізм, але ставлення до нього досить неоднозначне, щоб не сказати різко негативне. Пов'язане це, насамперед, з нерозумінням самого поняття, яке більшість сприймають лише як рух суффражисток за рівні права для жінок поруч з чоловіками. Але такий підхід є вузько ідеологічним, а тому обмеженим і неповним.

(закінчення на стор. 4)

Just Хоку

По воду вийшов сонним
ранком!
Колодязь в аурі ранковій...
Я йду по воду до сусіда.

Туман крадеться на пухнастих
лапах.
Ось він присів і споглядає місто
І гавань,
І суне далі в інше місце.

Із стелі крапає вода.
Пройшло уже багато днів.
Я встав і дах свій залатав.

Вагітні хмари народили дощ.
Ти ловиш краплі спраглими
губами,
Немов цілуєш небо.

Обличчя - наче акварель.
Плює дощем по ньому всякий
Змиває все... окрім очей,
Бо в них є святість -
Намалюй її.

Послухай дихання свого -
То дивний спів
Тібетських мудреців.

(Переклад з китайської).

ТЕКСТИ З "МОГИЛИ"

СТОР. 2

ГОСТІ "МОГИЛИ"

СТОР. 3

Ірина Ралко....."Я - це Ти до Мене"

СТОР. 2

- студентка 3-го курсу
ФГСН НаУКМА
- Її поезія дуже чуттєва. Це
глибинна чуттєвість, яка
являє світ у його
магічному бутті, яка його
"вичакло-вує". Поезія
язичницького офірування
душі, перевтіленого у
Слово, прадавніх
замовлянь, пристрасних
спалахів і, разом з тим,
мудрого (як на вік поетки)
"передзнання".

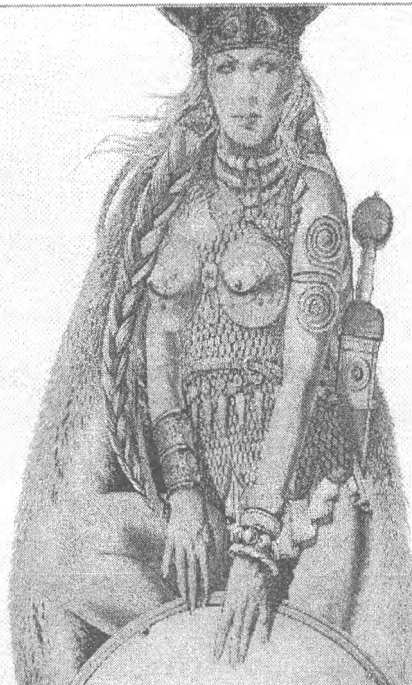
Твоїх долонь зотлілий шовк.
Безмірна випростаність в весни.
Моя весняність безтілесна
Змагає твій осінній крок.
Твого зітхання сивий мох.
Межа поточена жагою...
О мій! І досить супокою
І співнеспокою на двох
Твого чола предвічний схил
І дотик лагідно-осінній...
На зиму літ - все довше тіні
Все більше втрат, все менше
сил.

Твої слова... Це згустки ран
Троянди, втілені у Слово...
Під віршів владу сопілково
Моїх чуттів зміїний тан.

Сьогодні - живу у завтра.
Позавтра - живу у завтра.
І так день у день, допоки
Тебе не побачу.
У серці - насіння смутку.
У серці - насіння дива.
Ніч дивиться очі в очі
Очима незрячими.

Сьогодні - живу у вчора
І завтра - живу у вчора
У серці несуть твій голос -
Як писанку.
Твій голос злітає соколом
Твій голос злітає лебедем
Так щемко і так запаморочливо,
Так високо.

А може, це просто осінь,
Любові яблучний запах,
Дощів невтишимі сльози -
Що з того! Я знаю:
З чекань моїх і печалей,
З вогню мого золотого
Вірша тобі подарую,
Якому назви немає.

Молитва

Матінко - Макоше!
Ми з тобою одної крові
Навіть більше, ніж крові,
-
Бо щось же було до неї!
Наш вічний завіт
Від сотворення світу -
Бути до і після крові...
Бо Я - це Ти до Мене.

І піняться хмари сльозами
небес,
І піняться парки осіннім
шарлатом...
В цій осені - надто багато
тебе:
Занадто багато. Занадто
багато.

Цілунок над прірвою.
Кроки. Пуста
Вже вулиця. Дотик.
Приреченість знати -
Це місто про тебе тепер
пам'ята
Занадто багато. Занадто
багато.

За тіла амброзію з
жовтю-напів -
Свята, безневинна,
солodka розплата:
Вплітається безмір в канву
почуттів -
Занадто багато. Занадто
багато.

Сонце сліпить очі. Іду дорогою -
засмагла й боса:
Ромашки в косах. Трави сонні
шлях встеляють
Іншому - теж
Хто ти? Якого роду?
Що в серці носиш?
Чужинцю-з-очима-не-як-у-мене,
куди ідеш?
Ти не дивись, що жінка, -
я, може, сильніша за тебе -
Будемо битись - один з нас далі
піде,
другий - лишиться тут.
Погляди зблисли сталево,
наче мечі проти неба.
Битимемось за немертними
законами,
бо був же немертний суд.
Краще спочатку вмерти, а потім
вимовить: "Милий!"

Бо плачуть волошки синім, бо з неба
кров'ю скрапує знак:
Діти одного тотема,
де ж вас нечиста носила,
Щоб у полі полуднево-п'яному
зійтись спис-у-спис отак?!

Перестигла, мов яблука, ніч перед
самим світанком...
Під повіками - тіні сумні: не склепила
очей.
Скільки пристрасей сонних під теплим,
вологим серпанком,
Скільки яблук на дереві, скільки ночей!

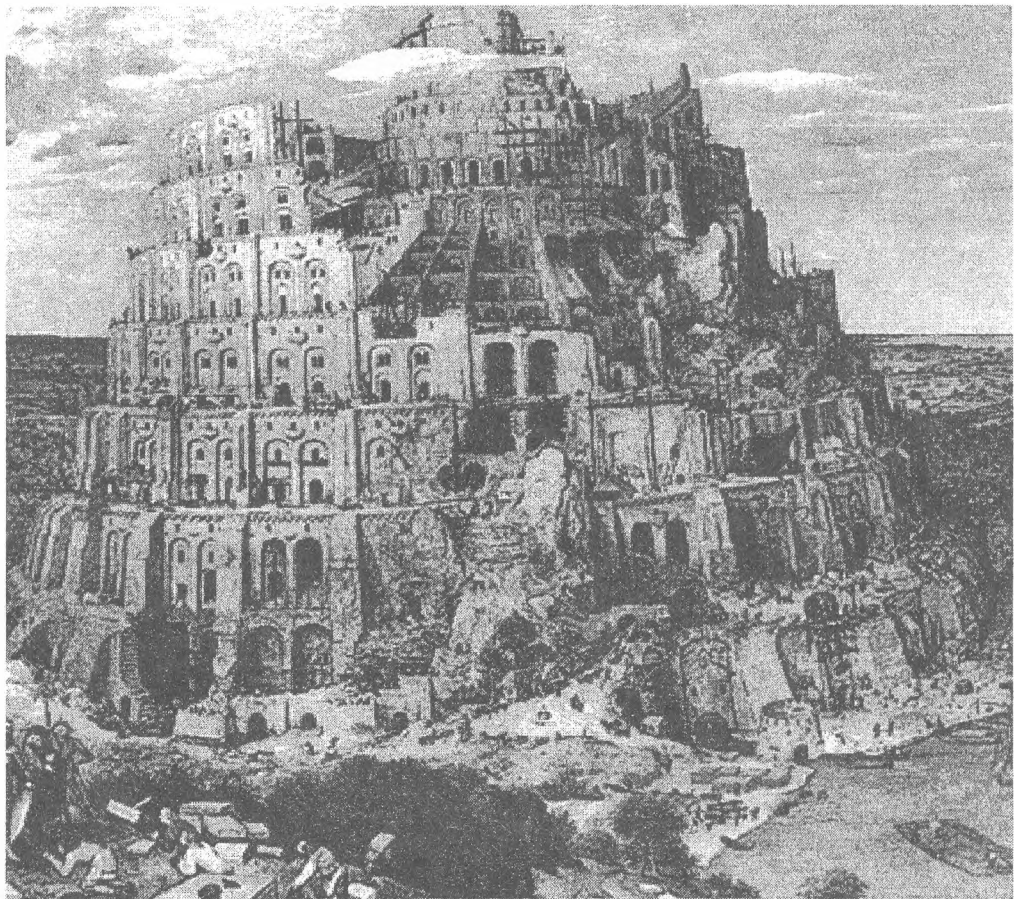
Перестигла, медова, хмільна - чи то
плоть, чи то м'якоть:
Занімілий від спраги. Ніхто не
приходить сюди.
Роздавити зубами. Заплакати. Плакати.
Плакать!
І навіки проклясти напоєні ніччю сади...

Між іншим, співредактори
(Ростислав Семків, Валентина
Колесник) заявляють, що їх
погляди
не обов'язково
збігаються з поглядами авторів
текстів та
ілюстраторів

Роман Трифонів

СТОР. 3

- * В 1997
закінчив
Харківський
державний
університет
- * Його поезія
підкреслено
інтелектуальна,
стилістично
вишукана,
внутрішньо
зібрана
- * Правдива
європейськість
світобачення.

Серенада...
І том непрочитаний замку.
І кімнат сторінки.
І закриті замки.
І картина розламує рамку.
Не загадує

те, що далі.
Стіни вивчили цю серенаду напам'ять.
Це тобі сувенір
за останній турнір,
коли стріли лягали в мішені снопами.
І здригались.

Не завада,
що камінь сіріший за попіл
тьманих сплavlених слів.
Каже мудрість віків:
є мотив, голосніший за сотні
утопій, -
серенада...

За мить до Ренесансу

Європейським жінкам сниться "Молот відьом",
їхні сни - ніби в вогнище кинуті тріски.
І "відродження" - просто слівце в італійській,
слово в мові людей, що легкі на підйом.
А міщани старі пам'ятають чуму,
Що вогні по дорогах Європи збирала,
сталерукий вояк піднімає забрало,
Папа Римський уважно читає Фому
і чекає, що десь за рядком промайне
саяво ангельських крил, неприступне для ока.
І ніхто на перлину не скаже "барокка",
а як скаже, то з горя рукою махне.
Відгуляли усі карнавали в місцях,
Де побрались Лаурині батько і мати.
І Вергілій подумав, що час обирати
для мандрівки на кола пекельні - співця...

До уваги чительників!

*"Співредакція" приймає благо-дійні
внески і любить своїх меценатів*

*Вже внесок в розмірі 1 грн. гарантує
отримання двох наступних номерів
"ЮСу"*

*Відповідно, відсутність внеску нічого не
гарантує.*

Адреса редакції:

м. Київ 253232

вул. Марини Цветаєвої 146, к. 718

Саломея з головою Іоана Хрестителя

Ідеологічні підвалини фемінізму були закладені на Заході творами таких авторів, як Мері Волстонкрафт, Персі Біші Шеллі, Керолайн Нортон, Маргарет Фуллер, Вірджінією Вулф, Сімоною де Бовуар та багатьма іншими.

Пройшовши кілька етапів розвитку від ліберального фемінізму до постструктурального та постмодерного, переживши кілька хвиль піднесення і спаду, на даний час фемінізм виступає одним з нових методів у підході до аналізу явищ не лише літератури, а й культури в цілому.

Елейн Шоуволтер у статті "Феміністична критика у пущі" вказує на національну специфіку феміністичних дискурсів: "Англійська феміністична критика, по суті марксистська, акцентує увагу на пригнобленні, французький фемінізм переважно психоаналітичний, зосереджується на приборканні, американська феміністична критика, головню текстуальна, наголошує на вираженні"¹.

Для української літератури феміністичне прочитання багатьох

текстів просто необхідне, особливо у поєднанні з психоаналізом, рецептивною естетикою, постструктуралізмом та деконструкцією, з постколоніальними студіями та з іншими найновішими методологіями, котрі для традиційного вітчизняного літературознавства до цього часу були практично маловідомими.

Українське суспільство загалом і культура та література зокрема залишаються в потужному силовому полі патріархального дискурсу з його логоцентризмом та сексизмом у ставленні до жінки. Тому сьогодні саме на часі змістити феміністичні проблеми з маргінесу в центр, тим самим вказавши нові, альтернативні шляхи для розвитку літературної теорії на Україні. Тим

більше, що перші кроки до цього було зроблено ще в 19ст. Наталкою Кобринською, Лесею Українкою, Ольгою Кобилянською, пізніше Оленою Телігою. Знаменним є той факт, що ті ж жінки спричинилися до появи модерної української літератури. Не випадково, творчість Ольги Кобилянської викликала неоднозначну рецепцію з боку народників, зокрема Грушевського, Єфремова та інших.

Якщо простежити рецелцію та горизонт сподівань щодо феміністичної тематики в українській літературі, то побачимо, як правило, дві крайності: або піднесення жінки на п'єдестал ідеалу, який, насправді, був пустою абстракцією; або ж зображення її, як втілення зла, розпусти, спокуси. В будь-якому випадку, роль її завжди залишалася другорядною після першості чоловіка. Скажімо, яскраво виокремлюється антифеміністичний дискурс давньої української літератури, по суті, нас, жінок, там немає, окрім образу Богородиці та кількох святих.

Це лише штрих до проблеми. В

цьому випадку варто погодитись з Елейн Шоуволтер, що феміністична критика повинна зосереджувати свою увагу не лише на жінці як читачеві чоловічих текстів, тобто не повинна бути лише ревізіоністською. Існує ще "гінокритика", котра розглядає постать жінки-письменниці, аналізує жіночу літературу в чотирьох аспектах: біологічному, лінгвістичному, психоаналітичному і культурному².

Важливо, що на сьогоднішній день в українському літературознавстві з'являються перші публікації, в котрих заявлено про право на існування української феміністичної критики. Це зокрема, статті Соломії Павличко "Чи потрібна українському літературознавству феміністична школа?", Тамари Гундорової "Погляд на "Марусю", Віри Агеєвої "Жінка в поживтєвій прозі: парад стереотипів"³ та інші.

Загалом феміністична критика вказує на можливість багатогранного підходу до літературних текстів, вона активізує думки читачів, викликає дискусії, вносить деструкцію в панування "єдиноправильного" раціоналістичного патріархального дискурсу, без неї український літературний процес буде однобоким та неповним, замкненим лише у власному культурному колі.

*Галка Соловій, магістеріум
НаУКМА.*

1. Шоуволтер Е. Феміністична критика у пущі // Антологія світової літературно-критичної думки 20 ст. За ред. М.Зубрицької.- Львів: Літопис, 1996.- С.517.

2. Там само.

3. Див. Слово і час.- 1991.- №6.

*«Співредакція» закликає
талановитих авторів (та й
просто графо-манів) до
співпраці. Перші необхідні
нам для забезпечення
необхідного видання (!)
рівня, другі, аби той рівень
визначати.*